

Zbornik sudske prakse

PRESUDA SUDA (treće vijeće)

18. prosinca 2014.*

„Zahtjev za prethodnu odluku – Područje slobode, sigurnosti i pravde – Suradnja u građanskim stvarima – Uredba br. 4/2009 – Članak 3. – Nadležnost za odlučivanje o tužbi u vezi s obvezom uzdržavanja osobe s prebivalištem u drugoj državi članici – Nacionalni propisi kojima se uspostavlja koncentracija nadležnosti“

U spojenim predmetima C-400/13 i C-408/13,

povodom zahtjevâ za prethodnu odluku na temelju članka 267. UFEU-a, koje su uputili Amtsgericht Düsseldorf i Amtsgericht Karlsruhe (Njemačka), odlukama od 9. srpnja i 17. lipnja 2013., koje je Sud zaprimio 16. i 18. srpnja 2013., u postupcima

Sophia Marie Nicole Sanders, koju zastupa Marianne Sanders,

protiv

David Verhaegena (C-400/13),

i

Barbara Huber

protiv

Manfreda Hubera (C-408/13),

SUD (treće vijeće),

u sastavu: M. Ilešič, predsjednik vijeća, A. Ó Caoimh, C. Toader (izvjestiteljica), E. Jarašiūnas i C. G. Fernlund, suci,

nezavisni odvjetnik: N. Jääskinen,

tajnik: A. Calot Escobar,

uzimajući u obzir pisani postupak,

uzimajući u obzir očitovanja koja su podnijeli:

— za njemačku vladu, T. Henze i J. Kemper, u svojstvu agenata,

— za Europsku komisiju, B. Eggers i A.-M. Rouchaud-Joët, u svojstvu agenata,

* Jezik postupka: njemački

saslušavši mišljenje nezavisnog odvjetnika na raspravi održanoj 9. rujna 2014.,

donosi sljedeću

Presudu

- 1 Zahtjevi za prethodnu odluku odnose se na tumačenje članka 3. točaka (a) i (b) Uredbe Vijeća (EZ) br. 4/2009 od 18. prosinca 2008. o nadležnosti, mjerodavnom pravu, priznavanju i izvršenju sudskih odluka te suradnji u stvarima koje se odnose na obvezu uzdržavanja (SL 2009, L 7, str. 1.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 19., svezak 5., str. 138.).
- 2 Zahtjevi za prethodnu odluku upućeni su u okviru dvaju sporova koji se odnose na zahtjeve za uzdržavanje, a vode se između S. M. N. Sanders, maloljetnog djeteta koje zastupa njegova majka M. Sanders, i njegova oca D. Verhaegena te između B. Huber i M. Hubera, supružnika koji žive odvojeno.

Pravni okvir

Pravo Unije

- 3 Uvodne izjave 4., 9., 11., 15., 23., 44. i 45. Uredbe br. 4/2009 glase kako slijedi:
  - „(4) Europsko je Vijeće na zasjedanju u Tampereu 15. i 16. listopada 1999. pozvalo Vijeće i Komisiju da utvrdi posebna zajednička postupovna pravila kako bi se pojednostavnilo i ubrzalo rješavanje prekograničnih sporova koji se, između ostalog, odnose na zahtjeve za uzdržavanje. Također se zauzelo za ukidanje prethodnih mjera koje su bile potrebne za priznavanje i izvršenje u zamoljenoj državi sudske odluke donesene u drugoj državi članici, ponajprije sudske odluke povezane s uzdržavanjem.
- [...]
- (9) Uzdržavana bi osoba trebala imati mogućnost da u državi članici lako dobije odluku koja će automatski biti izvršiva u drugoj državi članici bez ikakvih daljnjih formalnosti.
- [...]
- (11) Područje primjene ove Uredbe trebalo bi uključiti sve obveze uzdržavanja koje proizlaze iz obiteljskog odnosa ili roditeljstva, braka ili tazbinskog srodstva kako bi se zajamčilo isto postupanje prema svim uzdržavanim osobama. Za potrebe ove Uredbe izraz „obveza uzdržavanja” trebao bi se tumačiti kao autonoman pojam.
- [...]
- (15) Kako bi se zaštitili interesi uzdržavanih osoba i promicala odgovarajuća sudska zaštita u Europskoj uniji, trebalo bi prilagoditi propise o nadležnosti koji proizlaze iz Uredbe Vijeća (EZ) br. 44/2001 [od 22. prosinca 2000. o nadležnosti, priznavanju i izvršenju sudskih odluka u građanskim i trgovačkim stvarima (SL 2001, L 12, str. 1.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 19., svezak 3., str. 30.)]. Činjenica da je uobičajeno boravište tužene stranke u trećoj državi ne bi više trebala biti razlogom neprimjenjivanja pravila Zajednice o nadležnosti i više ne bi trebalo biti upućivanja na nacionalno pravo. Ovom bi Uredbom trebalo stoga odrediti u kojem slučaju može sud koje države članice imati supsidijarnu nadležnost.

[...]

(23) Radi ograničavanja troškova postupka koje uređuje ova Uredba, bilo bi korisno u granicama mogućnosti upotrijebiti suvremene komunikacijske tehnologije, ponajprije za saslušanje stranaka.

[...]

(44) Ovom bi Uredbom trebalo izmijeniti Uredbu [...] br. 44/2001 zamjenjivanjem njezinih odredaba koje se odnose na obveze uzdržavanja. Države članice bi u skladu s prijelaznim odredbama ove Uredbe u stvarima koje se odnose na obveze uzdržavanja trebale primjenjivati odredbe ove Uredbe o nadležnosti, priznavanju, izvršivosti i izvršenju odluka te o pravnoj pomoći umjesto odredaba Uredbe [...] br. 44/2001 od dana stupanja na snagu ove Uredbe.

(45) Budući da države članice ne mogu u zadovoljavajućoj mjeri ostvariti ciljeve ove Uredbe, tj. uvođenje niza mjera koje će omogućiti osiguranje učinkovite naplate zahtjeva za uzdržavanje u prekograničnim slučajevima i tako olakšati slobodno kretanje osoba u okviru Europske unije te koji se stoga zbog opsega i učinka ove Uredbe mogu bolje ostvariti na razini Zajednice, Zajednica može donijeti mjere u skladu s načelom supsidijarnosti iz članka [5. UEU-a]. U skladu s načelom proporcionalnosti iz tog članka ova Uredba ne prelazi okvire potrebne za postizanje tih ciljeva.“

4 Članak 1. stavak 1. Uredbe br. 4/2009 propisuje:

„Ova se Uredba primjenjuje na obveze uzdržavanja koje proizlaze iz obiteljskog odnosa, roditeljstva, braka ili tazbine.“

5 Članak 3. te uredbe predviđa:

„U stvarima koje se odnose na obveze uzdržavanja u državama članicama sudsku nadležnost ima:

(a) sud mjesta u kojem tuženik ima uobičajeno boravište, ili

(b) sud mjesta u kojem uzdržavana osoba ima uobičajeno boravište, [...]“

6 Članci 4. i 5. navedene uredbe uređuju pitanja izbora suda i nadležnosti suda pred kojim se tuženik upusti u postupak.

7 Članak 5. Uredbe br. 44/2001 propisuje:

„Osoba s domicilom [prebivalištem] u državi članici može u drugoj državi članici biti tužena:

[...]

2. u stvarima koji se odnose na obvezu uzdržavanja, pred sudovima u mjestu u kojemu osoba s pravom na uzdržavanje ima domicil [prebivalište] ili uobičajeno boravište ili, ako je riječ o postupku povezanim s postupkom koji se odnosi na status osobe, pred sudom koji je, prema pravu tog suda, nadležan za takve postupke, osim ako se nadležnost temelji isključivo na državljanstvu neke od stranaka;

[...]“

Njemačko pravo

- 8 Članak 28. Zakona o naplati tražbina za uzdržavanje u odnosima sa stranim državama (Auslandsunterhaltsgesetz) od 23. svibnja 2011. (BGBl. 2011 I, str. 898., u daljnjem tekstu: AUG), naslovljen „Konzcentracija nadležnosti; regulatorna ovlast“, određuje:

„(1) Kada jedna od stranaka nema uobičajeno boravište u tuzemstvu, Amtsgericht [okružni sud] nadležan prema sjedištu Oberlandesgerichta [viši regionalni sud] na čijem području protivnik zahtjeva ili podnositelj zahtjeva ima svoje uobičajeno boravište isključivo je nadležan za odlučivanje o zahtjevima koji se odnose na obveze uzdržavanja u slučajevima iz članka 3. točaka (a) i (b) Uredbe [...] br. 4/2009.

Za područje Kammergerichta (Berlin) nadležan je Amtsgericht Pankow-Weißensee.

2) Vlade saveznih zemalja ovlaštene su uredbom prenijeti tu nadležnost drugom Amtsgerichthu s područja istog Oberlandesgerichta ili, kada savezna zemlja ima više Oberlandesgerichta, jednom Amtsgerichthu s područja svih Oberlandesgerichta ili više njih. Vlade saveznih zemalja mogu svoje ovlasti u tom području prenijeti na Landesjustizverwaltungene [uprave za pravosuđe].“

Glavni postupci i prethodna pitanja

Predmet C-400/13

- 9 Tužitelj u glavnom postupku, koji uobičajeno boravi u Mettmannu (Njemačka), zatražio je od svojeg oca D. Verhaegena, koji boravi u Belgiji, plaćanje alimentacije tužbom podnesenom 29. svibnja 2013. okružnom sudu svojeg boravišta, to jest Amtsgerichthu Mettmann. Nakon što je saslušao stranke taj je sud, na temelju članka 28. stavka 1. AUG-a, predmet uputio Amtsgerichthu Düsseldorf.
- 10 Amtsgericht Düsseldorf smatra da na temelju članka 3. točke (b) Uredbe br. 4/2009 nije nadležan odlučivati u sporu. Naime, taj sud nadležnim smatra onaj sud države članice na čijem području tužitelj uobičajeno boravi, što je u ovom slučaju Amtsgericht Mettmann.
- 11 Sud koji je uputio zahtjev izražava svoje sumnje koje se, među ostalim, tiču pravila o „konzentraciji nadležnosti“ iz članka 28. AUG-a u stvarima koje se odnose na obveze uzdržavanja. Poblize, taj sud smatra da takva koncentracija nadležnosti oduzima mogućnost da djeca s boravištem u tuzemstvu pokrenu postupak pred sudom koji je nadležan prema mjestu njihova uobičajena boravišta.
- 12 U tim je okolnostima Amtsgericht Düsseldorf odlučio prekinuti postupak i uputiti Sudu sljedeće prethodno pitanje:

„Je li članak 28. stavak 1. AUG-a protivan članku 3. točkama (a) i (b) Uredbe br. 4/2009?“

Predmet C-408/13

- 13 Barbara Huber živi u Kehlu (Njemačka) i traži od svojeg supruga, koji živi na Barbadosu, plaćanje alimentacije koju smatra njegovom obvezom nakon što su počeli živjeti odvojeno. Imenovana je zahtjev podnijela okružnom sudu mjesta svojeg prebivališta, to jest Amtsgerichthu Kehl. Potonji je na temelju članka 28. stavka 1. AUG-a predmet uputio Amtsgerichthu Karlsruhe smatrajući taj sud nadležnim na osnovi činjenice da tužitelj uobičajeno boravi na području Oberlandesgerichta Karlsruhe (viši regionalni sud u Karlsruheu).

- 14 Sud koji je uputio zahtjev također izražava sumnje o sukladnosti članka 28. stavka 1. AUG-a s člankom 3. točkama (a) i (b) Uredbe br. 4/2009.
- 15 Prema mišljenju spomenutog suda, na temelju načela nadređenosti prava Unije Uredba br. 4/2009 u potpunosti istiskuje nacionalna pravila o nadležnosti. Međutim, ako člankom 3. točkama (a) i (b) te uredbe doista treba uređivati i međunarodnu i mjesnu nadležnost, države članice ne bi smjele donositi pravila o nadležnosti koja odstupaju od onih utvrđenih u navedenoj uredbi.
- 16 Amtsgericht Karlsruhe smatra da suprotno cilju Uredbe br. 4/2009 spomenuta nacionalna odredba otežava međunarodnu naplatu tražbina za uzdržavanje u mjeri koja nije zanemariva jer podnositelji zahtjeva za uzdržavanje moraju to činiti pred sudom koji nije sud mjesta njihova prebivališta, što podrazumijeva gubitak vremena. Usto, taj sud ne raspolaže relevantnim podacima o mjesnim gospodarskim prilikama podnositelja zahtjeva kako bi utvrdio njegove potrebe te o dužnikovim mogućnostima uzdržavanja.
- 17 Sud koji je uputio zahtjev također navodi spremnost stranaka glavnog postupka da prihvate nadležnost suda prema mjestu boravišta tužitelja u tom postupku, to jest nadležnost Amtsgerichta Kehl, bilo izborom suda bilo putem nadležnosti suda pred kojim se tuženik upusti u postupak.
- 18 U tim je okolnostima Amtsgericht Karlsruhe odlučio prekinuti postupak i uputiti Sudu sljedeće prethodno pitanje:
- „Je li sukladna članku 3. točkama (a) i (b) Uredbe br. 4/2009 odredba članka 28. stavka 1. točke 1. AUG-a, u kojoj je određeno da o zahtjevima koji se tiču obveze uzdržavanja u slučajevima koje obuhvaća navedena odredba Uredbe, kada jedna od stranaka u postupku nema uobičajeno boravište u tuzemstvu, odlučuje isključivo Amtsgericht nadležan prema sjedištu Oberlandesgerichta na čijem području tuženik ili uzdržavana osoba ima svoje uobičajeno boravište?“
- 19 Odlukom predsjednika Suda od 25. srpnja 2013. predmeti C-400/13 i C-408/13 spojeni su u svrhu pisanog i usmenog dijela postupka te donošenja presude.

O prethodnim pitanjima

- 20 Uzimajući u obzir okolnosti navedene u točki 17. ove presude, Amtsgericht Karlsruhe ukazuje na moguću nesukladnost njemačkog zakona s člancima 4. i 5. Uredbe br. 4/2009. Međutim, važno je istaknuti, kako je to učinila i Komisija, da je navedeni sud postavio pitanje isključivo o dosegu članka 3. te uredbe.
- 21 Valja dodati da iz zahtjeva za prethodnu odluku jasno proizlazi da se glavni postupci odnose samo na onu situaciju u kojoj uzdržavana osoba tuži obveznika uzdržavanja sudu mjesta svojeg uobičajenog boravišta. Prema tome, na pitanja suda koji je uputio zahtjev valja odgovoriti samo u svjetlu članka 3. točke (b) navedene uredbe.
- 22 Sudovi koji su uputili zahtjev u biti pitaju treba li članak 3. točku (b) Uredbe br. 4/2009 tumačiti tako da mu je protivan nacionalni propis poput onog u glavnom postupku kojim se u korist prvostupanjskog suda nadležnog prema sjedištu žalbenog suda uspostavlja koncentracija sudske nadležnosti u stvarima koje se odnose na prekogranične obveze uzdržavanja.
- 23 Prije svega valja istaknuti, kako je to napomenuo nezavisni odvjetnik u točki 33. svojeg mišljenja, da je u mjeri u kojoj su pravila o nadležnosti iz Uredbe br. 4/2001 zamijenjena pravilima iz Uredbe br. 4/2009, za analizu odgovarajućih odredaba potonje i dalje relevantna sudska praksa Suda koja se odnosi na odredbe o nadležnosti u području obveza uzdržavanja sadržane u Konvenciji od 27. rujna

1968. o nadležnosti i izvršenju sudskih odluka u građanskim i trgovačkim stvarima (SL 1972, L 299, str. 32., u daljnjem tekstu: Briselska konvencija) te u Uredbi br. 44/2001, koja se nadovezuje na tu konvenciju.

- 24 Valja također podsjetiti da prema ustaljenoj sudskoj praksi odredbe koje sadrže pravila o nadležnosti valja tumačiti na autonoman način pozivajući se, s jedne strane, na ciljeve i ustrojstvo uredbe o kojoj je riječ te, s druge strane, na opća načela razvijena u svim nacionalnim pravnim sustavima (vidjeti, po analogiji, presude *Cartier parfums-lunettes* i *Axa Corporate Solutions assurances*, C-1/13, EU:C:2014:109, t. 32. i navedenu sudsku praksu te *flyLAL-Lithuanian Airlines*, C-302/13, EU:C:2014:2319, t. 24. i navedenu sudsku praksu).
- 25 U tim okolnostima članak 3. točku (b) Uredbe br. 4/2009 treba tumačiti u svjetlu njezinih ciljeva, njezina teksta i sustava čiji je dio.
- 26 S tim u vezi, kao prvo, iz uvodne izjave 45. Uredbe br. 4/2009 proizlazi da ona ima za cilj uvesti niz mjera koje će omogućiti osiguranje učinkovite naplate zahtjeva za uzdržavanje u prekograničnim slučajevima i tako olakšati slobodno kretanje osoba unutar Unije. Prema uvodnoj izjavi 9. te uredbe, uzdržavana bi osoba trebala imati mogućnost da u državi članici lako ishodi odluku koja je automatski izvršiva u drugoj državi članici bez ikakvih daljnjih formalnosti.
- 27 Kao drugo, u uvodnoj izjavi 15. određeno je da bi pravila o nadležnosti koja proizlaze iz Uredbe br. 44/2001 trebalo prilagoditi kako bi se zaštitili interesi uzdržavanih osoba i unaprijedilo dobro sudovanje u Uniji.
- 28 Što se tiče pravila o nadležnosti u prekograničnim sporovima koji se tiču obveza uzdržavanja, Sud je već imao priliku pojasniti, u kontekstu članka 5. stavka 2. Briselske konvencije, da se odstupanjima od pravila o nadležnosti u stvarima koje se odnose na obveze uzdržavanja nastoji pružiti posebna zaštita uzdržavanoj osobi koja se smatra slabijom strankom u takvom postupku (vidjeti u tom smislu presude *Farrell*, C-295/95, EU:C:1997:168, t. 19. i *Blijdenstein*, C-433/01, EU:C:2004:21, t. 29. i 30.). U tom smislu pravila o nadležnosti iz Uredbe br. 4/2009 teže tome da, po uzoru na odredbu navedenog članka 5. stavka 2., osiguraju blizinu nadležnog suda uzdržavanoj osobi, kako je to istaknuo nezavisni odvjetnik u točki 49. svojeg mišljenja.
- 29 Također valja naglasiti da cilj dobrog sudovanja treba promatrati ne samo iz perspektive optimiranog ustroja pravosuđa, nego i, kako je to istaknuo nezavisni odvjetnik u točki 69. svojeg mišljenja, s obzirom na interese stranaka, bez obzira je li riječ o tužitelju ili tuženiku, kojima treba omogućiti, među ostalim, olakšan pristup pravosuđu i predvidljivost pravila o nadležnosti.
- 30 Člankom 3. točkom (b) Uredbe br. 4/2009 „mjest[o] u kojem uzdržavana osoba ima uobičajeno boravište“ određeno je kao kriterij za utvrđivanje koji je sud nadležan odlučivati o prekograničnim sporovima koji se tiču obveza uzdržavanja. Ta odredba, koja određuje kako međunarodnu tako i mjesnu nadležnost, usmjerena je na ujednačavanje pravila o sukobu nadležnosti (vidjeti u tom smislu presudu *Color Drack*, C-386/05, EU:C:2007:262, t. 30.).
- 31 U svojim pisanim očitovanjima koja su podnijeli Sudu, njemačka vlada i Komisija naglašavaju da je, iako članak 3. točka (b) Uredbe br. 4/2009 uređuje pitanje međunarodne i mjesne nadležnosti sudova za odlučivanje o prekograničnim sporovima koji se tiču obveza uzdržavanja, na samim državama članicama da u okviru ustroja svog pravosuđa odrede sud koji je konkretno nadležan odlučivati o takvim sporovima i definiraju područje nadležnosti sudova s obzirom na mjesto u kojem uzdržavana osoba ima uobičajeno boravište u smislu članka 3. točke (b) Uredbe br. 4/2009.
- 32 U tom smislu, treba zaključiti da, unatoč tome što su pravila o sukobu nadležnosti ujednačena utvrđenjem zajedničke poveznice, države članice i dalje imaju pravo odrediti koji je sud nadležan (vidjeti u tom smislu presude *Mulox IBC*, C-125/92, EU:C:1993:306, t. 25. i *GIE Groupe Concorde* i

dr., C-440/97, EU:C:1999:456, t. 31.), pod uvjetom da nacionalni propisi kojima to čine ne dovode u pitanje ciljeve Uredbe br. 4/2009 i ne oduzimaju joj njezin koristan učinak (vidjeti u tom smislu osobito presudu Zuid-Chemie, C-189/08, EU:C:2009:475, t. 30. i, po analogiji, presudu C., C-92/12 PPU, EU:C:2012:255, t. 79.).

- 33 U predmetnom slučaju na prvom mjestu valja ispitati je li u postupcima kojih je predmet uzdržavanje koncentracija nadležnosti poput one u glavnim predmetima imala za posljedicu to da su osobe koje borave u Njemačkoj izgubile prednost koja im je pružena Uredbom br. 4/2009, to jest mogućnost da postupak pokrenu pred sudom nadležnim prema mjestu njihova uobičajena boravišta.
- 34 U tom smislu, kako je to navedeno na stranici 25. Izvješća uz Konvenciju od 27. rujna 1968. o nadležnosti i izvršenju sudskih odluka u građanskim i trgovačkim stvarima (SL 1979, C 59, str. 1.), koje je sastavio P. Jenard, „sud prebivališta uzdržavane osobe u najboljem je položaju da utvrdi postojanje i širinu njezinih potreba“.
- 35 Valja istaknuti da ostvarenje ciljeva navedenih u točkama 28. i 29. ove presude ne znači obvezu država članica da u svakom mjestu ustanove nadležni sud.
- 36 Suprotno tome, važno je da među sudovima koji odlučuju o sporovima koji se odnose na obveze uzdržavanja nadležan bude onaj koji je osobito usko povezan s mjestom u kojem uzdržavana osoba ima svoje uobičajeno boravište.
- 37 Komisija u tom smislu naglašava da Uredba br. 4/2009 ograničava države članice u određivanju nadležnog suda jer nadležnost mora biti mjesna te povezana uz uobičajeno boravište uzdržavane osobe. Stoga se određivanje nadležnoga suda mora temeljiti na postojanju razumne veze između tog suda i mjesta uobičajenog boravišta uzdržavane osobe, u okviru ustroja pravosuđa države članice o kojoj je riječ.
- 38 U ovom slučaju na temelju pravila iz članka 28. AUG-a nadležni sud je Amtsgericht u sjedištu mjesno nadležnog Oberlandesgerichta, kojem se uzdržavana osoba eventualno treba obratiti u žalbenom postupku.
- 39 Prema tome, time što se kao sud mjesta u kojem uzdržavana osoba ima uobičajeno boravište u smislu članka 3. točke (b) Uredbe br. 4/2009 određuje sud čije se područje ne mora podudarati s područjem suda nadležnog za domaće sporove u istoj stvari navedena nacionalna odredba ne pridonosi ostvarenju cilja blizine.
- 40 Međutim, iako je blizina nadležnog suda uzdržavanoj osobi jedan od ciljeva kojima teži članak 3. točka (b) Uredbe br. 4/2009, to nije, kako je već navedeno u točkama 26. do 29. ove presude, jedini cilj te uredbe.
- 41 Prema tome, na drugom mjestu valja ispitati može li nacionalni propis poput onog u glavnom postupku ugroziti cilj Uredbe br. 4/2009 koji se sastoji u tome da se što je moguće više olakša naplata međunarodnih tražbina za uzdržavanje, time što otežava postupak izazivajući za stranke dodatni gubitak vremena koji nije zanemariv.
- 42 Njemačka vlada i Komisija ističu da koncentracija sudske nadležnosti u stvarima koje se odnose na obveze uzdržavanja, poput one u glavnom postupku, pozitivno utječe na sudovanje jer u toj vrsti sporova koje, prema njihovu mišljenju, često obilježava visoka činjenična i pravna složenost, omogućava pristup sudovima koji su specijalizirani i, prema tome, raspolazu većim stručnim znanjima.
- 43 U tom je smislu važno istaknuti, s jedne strane, da iako razlike u zemljopisnim područjima koje pokrivaju sudovi nadležni u stvarima koje se odnose na obveze uzdržavanja pretpostavljaju mogućnost da će, kada je riječ o sporovima prekogranične naravi, uzdržavane osobe u pojedinim slučajevima

prelaziti značajnije udaljenosti, takvo što nužno se ne mora i dogoditi. Naime, iznošenje spora pred sud ne znači stalna putovanja stranaka u baš svakoj fazi postupka. Naime, kao što je navedeno u uvodnoj izjavi 23. Uredbe br. 4/2009, radi ograničavanja troškova postupka obuhvaćenih tom uredbom bilo bi korisno, koliko je to moguće, koristiti suvremene komunikacijske tehnologije, osobito radi saslušanja stranaka u sporu, kojim bi se postupovnim sredstvima izbjegla potreba za putovanjem stranaka.

- 44 S druge strane, pravilo o nadležnosti poput onog u glavnom postupku moglo bi istodobno udovoljiti svim zahtjevima navedenima u točkama 26. do 29. ove presude, to jest uvođenju mjera radi osiguravanja učinkovite naplate zahtjeva za uzdržavanje u prekograničnim slučajevima, zaštiti interesa uzdržavanih osoba i unapređenju dobrog sudovanja.
- 45 Naime, koncentracija nadležnosti poput one u glavnom postupku pridonosi razvoju posebnih stručnih znanja koja mogu povećati učinkovitost naplate zahtjeva za uzdržavanje, osiguravajući pritom dobro sudovanje te služeći interesima stranaka u sporu.
- 46 Nije, međutim, nezamislivo da bi takva koncentracija nadležnosti u prekograničnim situacijama mogla ograničiti učinkovitost naplate zahtjeva za uzdržavanje, zbog čega je potrebno da sudovi koji su uputili zahtjev konkretno ispituju okolnosti koje postoje u dotičnoj državi članici.
- 47 S obzirom na sva prethodna razmatranja, članak 3. točku (b) Uredbe br. 4/2009 treba tumačiti tako da mu je protivan nacionalni propis poput onog u glavnom postupku kojim se u korist prvostupanjskog suda nadležnog prema sjedištu žalbenog suda uspostavlja koncentracija sudske nadležnosti u stvarima koje se odnose na prekogranične obveze uzdržavanja, osim ako to pravilo pridonosi ostvarenju cilja dobrog sudovanja i zaštićuje interes uzdržavanih osoba unapređujući učinkovitu naplatu njihovih potraživanja, što su, međutim, dužni provjeriti sudovi koji su uputili zahtjev.

Troškovi

- 48 Budući da ovaj postupak ima značaj prethodnog pitanja za stranke glavnog postupka pred sudom koji je uputio zahtjev, na tom je sudu da odluči o troškovima postupka. Troškovi podnošenja očitovanja Sudu, koji nisu troškovi spomenutih stranaka, ne nadoknađuju se.

Slijedom navedenoga, Sud (treće vijeće) odlučuje:

Članak 3. točku (b) Uredbe Vijeća (EZ) br. 4/2009 od 18. prosinca 2008. o nadležnosti, mjerodavnom pravu, priznavanju i izvršenju sudskih odluka te suradnji u stvarima koje se odnose na obveze uzdržavanja treba tumačiti tako da mu je protivan nacionalni propis poput onog u glavnom postupku kojim se u korist prvostupanjskog suda nadležnog prema sjedištu žalbenog suda uspostavlja koncentracija sudske nadležnosti u stvarima koje se odnose na prekogranične obveze uzdržavanja, osim ako to pravilo pridonosi ostvarenju cilja dobrog sudovanja i zaštićuje interes uzdržavanih osoba unapređujući učinkovitu naplatu njihovih potraživanja, što su, međutim, dužni provjeriti sudovi koji su uputili zahtjev.

Potpisi